

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

<p>Редакція й Адміністрація: Львів, РИНОК Ч. 14. П. ПОВ. Телефон Редакції 248-45 Телефон Адміністрації 228-41 Телефон Друкарні 228-28 Адреса для телегр.: Діло Львів Конто: П. К. О. Львів 504.060. "Банку Чеських Лавов. Прага „Діло“. Рукописи не звертаємо.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: місячно (з книжкою) . . . 3.05 зол чвертьрічно 12.00 . піврічно 23.00 . річно 46.00 . В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ. ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П. ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.</p>
--	--

Всі точні передплатники дістають щомісяця безплатно книжку 6-ки „ДІЛО“ в об'ємі 10—15 аркушів друку.

Справа коляди для „Рідної Школи“.

На прохання Головної Управи „Р. Ш.“, вислані до всіх 3-ох сх.-галицьких Воевідських Урядів ще 21. жовтня 1938 у справі дозволу на збірку дару на коляду в часі від 6.—20. січня 1939, не маємо до цієї пори ніякого повідомлення. Дотепер нема успіху з інтервенції у львівському Воевідському Уряді, де заявили, що відіслали прохання до Міністерства з прихильним вискомом.

Тому, що це вже останні дні для поведених остаточної підготовки для збірки, а ми не маємо ніякої певності, чи дозвіл дістанемо, або чи дістанемо його на пору, уповноважено всі наші повітові рідношкільні організації:

1. поробити негайно потрібні заходи в повітовій адміністрації, щоб дістати дозвіл для кошту,

2. мати на поготівлі списи всіх тих прихильників, що готові перевести збірку й солідно з неї вирахуватися.

Подробиці залишаємо до унормування місцевим чинникам.

При ліквідації збірки дару на коляду обов'язують ті самі постанови, що попередніх років; вона має становити головну частину контингенту, наложеного Головною Управою „Р. Ш.“.

Потрібну кількість збіркових лист вишлемо на бажання.

Якщо ми дістали тимчасом дозволу, то повідомимо негайно про це громадянство в щоденних часописах та вишлемо додатково все, що потрібно.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“.

Організація Президії Ради Міністрів Карпатської України.

Як подає карпатоукраїнське пресове бюро, президія ради міністрів складається з трьох департаментів:

1. персональний під пров. М. Лавчанця;
2. законодавчий під проводом ради Ко-чергана;
3. рахунковий під проводом С. Єфремова.

3 Польщі видалено 200 чеських громадян.

Як подає ПАТ, з волостей Рихвальд, Пітвалд і Дземморівце видалено 200 чеських громадян. Є це відповідь на масове видалення польських громадян з Чехо-Словаччини.

ДАЛЬШІ ЗБРОЙНІ НАПАДИ НА ПОЛЬСЬКО-ЧЕШЬКОМУ ПОГРАНИЧЧІ.

Як подає польська преса, в п'ятницю ввечером чеські бойовики кинули гранату на польську поліційну стежу; один поліційний ранений.

Італія ліквідує генеральний консулят в Одесі.

СССР — В МІЛІАНО.

Як подає ТАСС, у висліді ітально-совітських дипломатичних розмов рішено ліквідувати італійський генеральний консулят в Одесі та совітський — у Мілані. Як подають з

інших совітських джерел, ліквідацію консуляту в Мілані спричинила недавня фашистська демонстрація, під час якої вибили шибки в будинку консуляту.

Невдалий протинаступ червоних на катальонському фронті.

Національне командування повідомляє, що його війська зникли по завзятих боях гори Пік де-ла Карбонелла і дель Бланко. Червоні перейшли до протинаступу, але мусіли відступити на цілій лінії, залишаючи понад 1.000 убитих і 1.500 ранених. 300 червоних перейшло на національний бік.

Національні війська здобули важні позиції біля Когуль.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ЗДОБУЛИ В КАТАЛЬОНІ 600 КВАДРАТОВИХ КІЛЬОМЕТРІВ.

Як подає французька преса, у перших двох

днях офензиви здобули національні війська в Каталонії 600 кв. кільометрів терену та взяли коло 7.000 полонених.

План офензиви опрацьовано подрібно. У першій лінії наступали змоторизовані, дуже модерно озброєні частини.

ДИПЛОМАТИЧНИЙ ПРЕДСТАВНИК ФІНЛЯНДИ ПРИ ІСПАНЬСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УРЯДІ.

Уряд Фінляндії заіменував легатійного радника Русканена дипломатичним представником у Бургосі.

Президент Туреччини — головою народньої республіканської партії.

Названочайний конгрес турецької народньої респ. партії вибрав головою през. Ісмета Інону, азамачуючи, що Кемаль Ататюрк є „основником

і вічним провідником партії“. През. Інону заіменував през. Баяра заступником — головою партії, мін. Рефіка Сайдама — генеральним секретарем.

За нову Східну Європу.

Львів, 27. грудня 1938.

Можна обсервувати, що німецька публіцистика з питомою німцям солідністю та докладністю взялась до студій європейського Сходу. І зразу бачимо цікаве явище: чим глибше йде аналіз історично-політичних та культурно-господарських відносин на областях східно-європейських держав та націй, тим маркантише німецькі автори доходять до висновку, що справжня Європа кінчиться на межах української етнографічної території та що навіть європейизована Московщина є в дійсності азійським інтрузом, була і є погромником європейської культури.

Істину чи не істину Європа як закована в собі одиниця, коли брати її не тільки як географічне поняття, але також як простір духовних та політичних взаємин? — питає д-р Вальтер Шмітт у берлінському „Фелькштер Beobachter“ з 24. грудня, у статті „За єдність Європи“. І відповідає: Знаємо Європу з грецьким генієм як центром; знаємо європейську державну організацію старого Риму; знаємо величезну спробу німецько-римського царства та зусилля німецької Галики нести „Європу“ на Схід. Але одночасно відомі нам з історії безперервні напади диких орд Сходу, яких суттєвою метою було знищити духа та культуру „Європи“.

Те, про що йшло в оборонних боях з ік-визіями Сходу, було багато більше, ніж оборона граничної території. Тут у цих боях йшло в дійсності про боротьбу за само поняття Європи. Це поняття Європи в часах для Європи часах розрослося було поза Новгород та Київ аж до ріки Арансесу, але під величезним натиском гунів та монголів зменшилося опісля до територій, яких оборонявало німецьке лицарство. Коли Петро Великий взявся розбудовувати московський імперіалізм, він розумів, що географічне положення його держави ще не давало йому права прираховувати цієї держави до Європи. І тому склався він європейським інженіром та вчений, щоб бодай фасаду своєї держави пристосувати до європейського духа. Так само логічно, хоч у відворотному порядку, ведуть себе московські більшовики, коли кидають свої погроми й гасла несправити супроти „буржуазної Європи“.

Терен бою за оборону справжньої Європи проти напору Сходу від зарання історії по нинішній день йде на стежках мандраки й кому-нікації великих ариєвських народів, по черзі Вислу—Дністер і Дніпру—Дніпро, які звалували Моря Балтійське з Чорним, до Кавказу та Каспійського Моря. На цих лініях — пише д-р В. Шмітт — відбувалося колись перше організування європейського простору германізації, тут у пізніших століттях все і все йдуть бої між європейським людством та азійським варварством — аж до наших днів, коли на Кавказі, у Грузії й Азербайджані та — головне — між Дніпром та Дністром українство безперестанно й героїчно бореться за свободу проти більшовицько-азійської диктатури Москви.

Ще аскраміше пікресаво розум українства як чинника, що від аїмі захисник Європи від натиску Алії А. Сандерс у своїм величезному, а незвичайно ретельно та зваженим справах опрацьованим творі: „За перебудову Європи“, що появилася тепер у Мюнхені. Сандерс пише: „На в Женеві, а на фронтах між Днівом та Дніпром відбувається оборона Європи перед Московщиною“. Він присягує у своїй творі узаг-ту всім народам та державам Східної Європи на таї росту Московщиною від Івана Калита до петроградського імперіалізму та московської диктатури. Запас після появи першого диктатури

Іа твору Сандерса Москва зареагувала лайкою та погрозами. Це хіба достаточна рекомендація для важливості публіцистичної праці Сандерса, який при кімні книжки кличе справжню Європу дати допомогу оборонцям Східної Європи.

Таких статей та публікацій, що займаються розясненням німецькій широкій публіці

центральної ролі української території при творенні на Сході Європи протинавської бар'єри, тепер чимраз більше. Що попит на цю літературу зростає і ще зростатиме — це лежить не тільки у політичній спрямуванні націонал-соціалізму, але також у факті, що колишнє русофільство німецької політичної школи переходить до минулого.

І. П.

ФАБРИЧНІ ЦІНИ!

кр. д. д. найдешевше **КОВДРИ, МАТРАЦИ**, подушки з піра, простирала, готові пошенич. ручники, обрус, полотня, шифони, **КОЦИ, КАПИ, ФІРАНКИ**

Антін Петрушевський

Львів, ул. ГАЛИЦЬКА 20. Тел. 213-33.
Цінники на бажання даром.

ВЛАСНИЙ ВИРІВІ

Російська еміґрація та галицьке москвофільство.

Після провалу царської Росії внаслідок більшовицької революції почалося значніше і добре жване в історії історичних катаклізмів явище: еміґрація, скитальщина верхівки, що досі керувала державою. І тут еліта і верхівка народу, яка своєю розквітністю, сподобом і закорумбовістю занепастила свою владу, найбільшу у світі державу, мусіла покинути як мога скорше її межі, щоб не пасти жертвою гніву і обурення не тільки переможців, своїх політичних наслідників, нових володарів імперії, але і тих мас рідного народу, трактованого виключно як предмет експлуатації. І тягнула на чужину довгими рядами юрба дворянства, високої аристократії, під проводом великих князів, всемогутніх колись бюрократія на чолі з генералами і генерал-губернаторами, і безліч великої фінансєри з невідступними своїми трабантами, різноманітними спекулянтами, небесними птахами. Йшли вони в далекий світ бунучий, озброєні в питому їм легкість, яка казала їм вірити, що вернутися незабаром назад, щоб зайняти покинуті ними станиці. Йшли певні себе і безжурні, бо хоч подивилися в давній батьківщині великі маєтки, то за хліб насущний голова їх не боліла, бо за добрих часів накопичили в закордонних банках капітали, за які могли були викупити не одну заморську колонію.

Здавалося спершу, що очутившись після першої метушні ціла та кляла російської еміґрації нахилили чи болячі зверне увагу на сучасні і Світами етнографічні українські землі та передовсім Галичину. Це ж чейже з їхнього становища „ісконно-руські“ землі, що їх вони „визволяли“ у 1914 році. І тому теж деякі несправні навіжники зпоміж галицьких москвофілів сподівалися, що їхні „руські“ земляки робитимуть разом з ними з цієї території новий „руський“ (московський) Північ, з якого вийшла б тепер нова Росія та її реконструкція в якусь новітню, націоналістичну державу. Ті москвофіли не брали — очевидно — під увагу, що такі затії шлюди проти волі загальної автохтонної краю і через те мусіли соромно провалитися, — фактом є, що такі москвофільські ідеї були.

Та склалося зовсім інакше. Не думаємо, щоб причиною цього була надзвичайна вразливість тих еміґрантських класів та спогад, як це вони як окупанти погіршливо потракували були наших москвофілів, (про що вже свого часу писало „Діло“, цитуючи обширний витяг з видаваного в часі окупації у Львові часопису „Львовское Военное Слово“). Причини тут були зовсім інші та глибокі.

Фактом є, що для російської еміґрації у післявоєнних часах зовсім перестала цікавитися якийсь час галицько-російським „Північчом“, про який російський націоналізм горлав напередодні та в перших роках всевітньої війни, відмовляючи тепер тій справі актуальності та не добуваючи в цій галицько-московській мізерії відповідного поля, де „широка русская натура“ могла б витратити свою енергію. Ті апошні еміґранти, які розпорядилися міліонами і міліярдами, поселилися в найбільших світових осередках, у Лондоні, Парижі, Нью-Йорку, частинно у Празі чи Варшаві, щоб там прогайнувати більшу чи меншу частину свого майна. Про те, щоб здійснювати свої націоналістично-„обезпечувальні“ гасла, що їх мали лиш на експорт, щоб утримати свою власну велику батьківщину подати за край і людей, яких самі признавали своїми національними та які через їх політичну інтригу на війні так дражнливо потерпіли, — про те ті люди і не подумали. До Галичини заглядали тільки ті апошні еміґран-

тів, що опинившись без засобів до життя або прогайнувавши в далекім і багатім світі майно, шукали тут хліба. Та побачивши тут нашу мізерію і нужду, йшли собі звичайно даліше у світ.

Те саме, що Галичини, торкається також Карпатської України. Тільки там вони, протеговані чехами, поселилися більше масово, займаючи разом з чехами найінтративніші посади.

Аж прийшла катастрофа чехословацької держави і перед російською еміґрацією замаячили нові перспективи: „будувати“ „нову Росію“, цим разом коштом чехів, але все це спіраючись на чеському русофільстві. Карпатська Україна мала стати ельдорадом для усіх „небесних птахів“. І почалася мандрівка тих рідних „деятелів“ з Праги та з цілого світу на білім Закарпаття (про це писало вже „Діло“, ч. 251, з 12-го мин. міс.).

Але — на щастя — не пощастило їм. Мусіли незабаром розв'язати всі найгірші мрії „завдання“! Чи не можна тут вийти з рівноваги? І ось варшавський орган російської еміґрації „Меч“ помістив довезину статтю, яку майже в цілості передрукував негаймо „Русский Голос“, (ч. 42 з 6. XI. ч. р.), повну наклепів і випадів проти українства. Цитуючи з задоволенням цілі уступи зі званого вже читачам „воззвання“ фактичної „главної карпаторусской організації“ у Закарпатті, автор дійшов у своєму безсильному гніві до такого окованого висновку, що „главним ворогом карпаторуссофів являються не венгри і не чехи, а українці“, та що „братів-славян“ (тобто чехів) „казалис горімі угнетатіями, чем маляри“. — А „Русский Голос“ у черговому числі з 13. XI. 1938), у статті п. н. „Не смейте панижувати“, доповнивши ще ті висновки від себе такою заявою: „не належить самією, што Подкарпатская Русь — ісконно малорусская земля — ужо страждает под українським ігом, которое, если оно продолжится, наверно окажется ужаснее вековой ига маляри-скаго“...

Яке це багатомовне явище! Російська еміґрація підійшла до проблеми Закарпаття точнісінько так само, як підходила до проблеми всіх (навіть і московських) земель колишньої Росії: виключно тільки як до предмету експлуатації. Їм байдуже була самоуправа краю, розміри незалежності від Праги у ділянках культури та змога провадити ініціативу у ділянках господарського піднесення краю. Для них найважливішим було — посади для себе та російщина у краю, що його самі називали „малорусским“. І той підхід на 100 відсотків поділяв і „Русский Голос“. Для всієї тої кумпанії трагізм Закарпаття у тому, що тамошня українська правління протиставляло хвили ласих на посади російських еміґрантів із Праги.

Для нікого не є тайною, які взаємини ажуть російську еміґрацію з тижневиком, що у Львові появляється в російській мові, „Русским Голосом“, який сам себе іменує гомінко органом „русской общественной мысли“, та ще до цього в „общерусскому“, як не у всевітньому масштабі, та який в дійсності є аналогом найбільш ортодоксального, націоналістично-російського напрямку політичної думки. Очевидно, російська політична еміґрація, розкинена у західній Європі, декларує час до часу про 8 чи навіть 12 (!) міліонів „русских“ по цей бік російської лінії, але ні трішки не турбується, чи така пресова пропаганда не доведе решток каліного галицького москвофільського табору до ще більшої катастрофи, ніж він завдав їй у рр. 1914—17. Після розвалу царської Росії галицьке ортодоксальне москвофільство животіло дід-

ве в латаргичному піяні, бо проважала віра в державу, режим та сам „єдиний“ народ, — а „Русский Голос“ вже в мені своїх народів ідеологічно сперся на російську чорносотенну еміґрацію, яка теж постачала йому контингенту найважливіших передплатників; бож співітися виключно на славу галицько-„руської“ „обшественности“ було діло безвиглядне.

В останніх часах нам доводилося досить часто чути та читати різні голоси з російської еміґрантських середовищ і організацій, також націоналістичних, навіть таких буцім постюпних, як якісь російські нео-націоналісти чи фашисти, про їхні плани і змагання щодо політичного ладу у майбутньому після реорганізації Росії на руїнах Світів. І як це парадоксально, всі ті утопісти в один голос заявляли і запевняли, що їх підхід до української справи буде на випадок їх перемоги засадничо істиннім, ніж був підхід старої, царської Росії. З такими чи іншими застереженнями вони, боля назверх, на експорт, перед широким світом робили мину, що готові миритися з твердою для них дійсністю, яка витворилася проти їх волі з часів, коли вони були викинені поза скобки політичного життя як рішальний чинник, та признати країні відповідальні її справжньому політичному потенціалові і національній динаміці — це. Правда, не під силу було їм відмовитися цілком від претенсій щодо території України і тому Україну уявляли собі вперто тією у формі якогось тісного державного зв'язку з Московщиною, чи то як області з широким автономією чи навіть як напів незалежної держави у новій федеративній державі. І треба було тільки першого практичного критерію вартості тих їх заяв, яким стала змога свободнішого життя українців на Закарпатті, щоб переконатися, що всі московські та одіосковські люди полишилися вірні старій історичній правді: „Нічого не зрозуміли і нічого не вичилися“.

Іхня повелізка супроти Карпатської України доказує, що колиб так ще раз їм довелось грати роллю у вирішуванні долі української нації, то вони підплиб старим, втертим шляхом. Тим самим шляхом, яким ішов Деникін і який його Бредови, які не справившись ще з тогочасним своїм ворогом, більшовиками, вважали вжити безоглядно на тількищо захопленій території всі навіть мовні та культурні прояви українства, замість приєднати собі його для боротьби з більшовизмом.

Вони доказали, що для української нації вони ще більш фанатичні, нетерпимі і безоглядні вороги, ніж навіть більшовики, які боля теоретично не негуєть права української нації до самостійного життя та признають боля сам факт існування української нації. І за викладенням раз цієї правди, за освідомлення цього стану речі треба бути вичиним панам із „Русского Голоса“, як також публіцистам російської еміґрації.

Доконали факти в політичному світі нашої те прикметне в собі, що примушують змислити супроти них ясне становище. Таким робом виконані факти приспівують усе кристалізувати політичної думки та збільшують громадську активність. Саме останні події у широкій мірі були такі, що вони мусіли силою своєї дикірки виштовхнути навіть наших москвофілів чи пак „старорусинів“ з питомої їм імперії. А проте вони викликали тільки один резонанс в їх вихляй ментальності, зачіпали тільки одні, старі, непервану її струну, що лунає відгомором навіжності, сапної, фанатичної ненависті до всього, що українське.

ПРЕМІЕР ЮГОСЛАВІ НА ВІДПУСТИ.
Премієр Югославі Стоядінович відвідав на святий відпустку за кордон.

Гарно вишивана сорочка... і кари.

З нагоди польських і більшовицьких радіовиходів.

Велику сенсацію викликав у політичному світі недавній крутий зворот у польській закордонній політиці — зближення до червоної Москви. Польська преса представляє, що це з польської сторони природна відповідь на Карпатську Україну. За найтіснішою співпрацею Польщі з червоною Москвою розвивається в першу чергу давній русофіл, проф. Станіслав Грабський. Тій справі він присвятив спеціальний протинукраїнський відбит у Варшаві 16. грудня ц. р., закликаючи, — мовляв — що „справа спільного кордону провадилася через неуміру промисловську політику“... Цікаво, що проф. С. Грабський подібно як і його сім'яський брат, вшехпольський лідер Дмовський, не довіряє мадьярам за їхні германофільські нахили і тому проф. С. Грабський радить тісніше зв'язатися з СССР.

Очевидно, не наша річ втрутатися у проблему, яка політика для Польщі доцільніша.

Але нас цікавить інша справа: Якщо саме українська справа була тим товчком, що польську закордонну політику наблизила до більшовицької, то цікаво, якими методами наверх послатуються обидва союзники у відношенні до українського питання. Одним із найзагальніших і наймоделніших виявів такої чи іншої політичної лінії — це м. ін. радіопередачі й на них сьогодні спинимося.

Українські політичні, суспільні, культурні, містешкі, економічні і всякі інші актуальні українські справи не мали досі в польському радіо голосу. Чимало польських авдіцій на українські теми викликувало в українців несмак, огорчення та обурення.

Число досі дуже рідких українських авдіцій в останньому часі так зросло, що дозволяється на них в таку невідповідну пору, що і ті 3- чи 10-хвилини на тиждень чи на 2 неділі не приносять властиво ніякої користі.

Придивімся тепер, як виглядає справа з українськими авдіціями по тому боці Збруча. Правда — з ліквідацією Косьора, Постипена та інших комуністичних потенціалів на Україні за їхню „шкідливість“ — на довгий час припинилися авдіції київської радіостанції. Говорили й писали, що це внаслідок неправдивого — зі становища сталінського комунізму — користування київською радіовислухом. Очевидно всіх київських радівих „шкідників“ закінчено.

Після кількомісячного відпочинку почала київська радіовислуха працювати на ново, але вже не як радіостанція Косьора, тільки за черговим числом. Зразу авдіції надавали по московськи.

Тепер київська радіовислуха грати вже тільки по українськи і доброю мовою. Навіть

радіопередачі в московській чи іншій мові з не-українських радіовислух, як також власні не-українські точки заповідає спікер по українськи.

Зміст київських авдіцій значно різниться тепер від давніших. Дуже часто чуємо українські хорі, українську музику, українські декламації, різні сценарії, відбиті, інформації і т. п. В часі, коли давніше всякі радіві авдіції, навіть українські, мали характер чисто інтернаціональний, де слова: комуністичний, соціалістичний, ленінський і т. п. — підмінялися на всякі лади, то тепер більшовицькі починають піднімати під національну українську стихію. Чи то поезії Шевченка, Лесі Українки чи вийняти з творів Коцюбинського, чи народні і козацькі історичні пісні виконували бездоганно.

Очевидно — це все тільки декорація. Це — можна сказати — „гарно вишивана окладина до не дуже приємної змістом книжки“. Бож властиво ті „доклади“, спеціально для України препаровані, де випливають всіляких „радянських героїв“ і з болотом мішається „проклятих петлюрівців та мазенивців“ — мають на меті переконати нашого брата, що саме теперішні, сталінська радянська Україна, очевидно в нерозривній замі з Москвою — це властива Україна, що національно й культурно заспокоює всі потреби українців! І пісні зложені в тому амсмі.

Ось инр. в суботу 24. грудня ц. р. надавали з Києва великий концерт, бездоганно виведений. Одна з бових, по совітськи патріотичних, пісень мала рефрен:

„Україно, моя Україно,

Ти радянський, рідний мій край“.

Хор співав під орудою „концертмайстра“ Розенштайна! Київську авдіцію передавали на всі совітські радіостанції.

Дуже характерні для тамошніх відносин: українська стихія є там така сильна, що більшовицькі — бажаючи мати на неї деякий вплив, — уважають необхідним звертатися до українських мас через радіо українським словом, українською пісню, українським сценарієм чи музикою.

А в нас?..

Ще міністерство не оголосило, чи і які заграничні авдіції заборонені, а вже по селах ходять поліцаї і забороняють слухати всі закордонні авдіції взагалі — під загрозою кари! Чи це розумна і доцільна поведінка — дуже сумніваємося. Репресії не є і ніколи не були й не будуть доцільним протизасобом. Навпаки — викликають зацікавлення до того „забороненого овочу“. — Протизакони можна тільки розуміти українськими, але дійсно українськими авдіціями!!

І. Г.

„Л. О. Т. О. С.“, Львів, Синьовська 21.

винен скоро захопити його до „Мет“. (Е. Джансон є директором Метрополітен Опери в Нью-Йорку).

„Така соняшна легкість та розплачистість тону та ще в такому динамічному розмірі ріжа між сучасними тенорами“.

Лоренс Мейсон („Глоб енд Мейл“) після характеристики української музики та містешких засобів Голинського кінчає так:

„Артистичний стиль п. Голинського різниться від нашого англійського, але це не доказує, що він або кепський або нижчої якості; він має величавий теноровий голос, більш споріднений з італійським, баль канто, як з німецьким оперними стилем, та не дуже далеко віддалений від голосу великого Карузо“.

Третій голос у щоденнику „Іванів Телеграм“, торонтського критика Е. Вадсона, закінчує свої вислови так:

„Слухаючи й слідкуючи, як Голинський співає, думаєш про спів давніх галицьких та кельтійських бардів. Тон під кожним оглядом чудовий, немаче найкращі італійські баль канто, але, в цьому тоні, його кольорити та енергії є те, чого італійцям все бракує“.

Отже успіх небувальний! Тим більше, що того самого тижня кілька днів перед виступом Голинського давав концерт у Торонті найсильніший під цю пору тенор італієць Діаї. Тому не дивно, коли в одній газеті появилося порівняння між славним італійцем та нашим славним українцем.

Зараз після першого концерту на телефоні та усні бажання своїх та чужих Голинський агоніє дати другий концерт 14. грудня в цій самій залі, а на 16. ц. м. Голинський вже конкомпотуватиме в Монреалі, звідкіль правдоподібно поїде до Вінніпегу, української столиці в Канаді.

Голинському акомпаніювала на фортепіані молода українська піаністка, уродженка Вінніпегу, Гомова Губицька. Походять вони із славної української родини. Славні обидва її брати — Богдан та Тарас. Обидва були студентами бонтівської музичної консерваторії в Лондоні, де вивчалися як замечні скрипки-віртуози. Старший з них — Тарас перебуває тепер в Детройт (Спол. Штатах) де провадить один із українських хорів та вчить музики, а Богдан ще й далі перебуває в Лондоні, де мимоголо літа виступав перед мікрофоном бонтівського радіа, звідкіль його грі була трансмітована на цілий світ. По чого то й обібрали їхати п-на Гонора, щоб із братом відбутися концертною подорожю по Англії та також, як студентства докінчувати свої музичні студії в лондонській консерваторії. В Торонті зустрілася вона з Голинським і як тількимо тут вона змінила свої плани, бо до Лондону поїхати не може, зате поїде в дальню концертну подорож із Голинським.

Г. Мазурек.

Перший виступ М. Голинського в Канаді.

Торонто, Онт. 4. грудня 1938.

Після свого першого концерту в Нью-Йорку славний український співак М. Голинський лавитав до Канади на кілька виступів — в Торонто, Монреалі, Вінніпегу, Саскатуні та Едмонтоні, отже в місцевостях, де є значна кількість українського населення. З Нью-Йорку найбільше до Торонто. Тому перший виступ Голинського відбувся в Торонті, в найбільш музичному місті Канади, яке після кількох спроб ніяк не може спромогтися на оперу.

Голинським підчас його побуту в Торонто зацікавився клуб українських професіоналів (лікарів, адвокатів то-що). Найбільше заходо доложив голову цього клубу лікар В. Яревич та М. Петрівський, відомий канадсько-український письменник. Цей останній був постійним перекладачем у зіносинах Голинського із англійським світом, головню з репортерами та музичними критиками з місцевих щоденників. Глоб енд Мейл, Іванів Телеграм та Дейлі Стар розмістили короткі інформаційні статті про співака.

Репортери ставили передовсім питання політичного характеру, оскільки Голинський відомий говорити про політику, за засадою, що „ліс артистки в першій мірі слугують мистецтву“. Навіть на велике здивування одного репортера він відмовився говорити про виборозітність

змішання українців, тільки обмежився короткою заявою: „Як український артист я репрезентую український народ своїм співом“.

Концерт відбувся 3. грудня ц. р. в місцевій найкращій та наймоделнішій концертній залі. Погода цього вечора не дописала, тому публіки було не дуже багато. Зате прийшли найкращі представники місцевої української громади та чужинського світу. У програму входили отсі точки: „Зелені гори“ — В. Вагтаровича, „Ой, пербо“ — Ст. Людкевича, „Прийди, прийди“ — Н. Нижанковського, „Думка“ — М. Лисенка, Арія Андрія з опери „Зарас Бушба“ — М. Лисенка, „Минула літа молоді“ — О. Нижанковського, Арія з оп. „Аїза“, „Засумуй трембіто“ — Н. Нижанковського, „Ей, шалені, шалені“ — саванська пісня, „Ой натнуся доб вийсний“ — М. Гайворонського, „Козаче мій“ — М. Гайворонського, Арія з опери „Шенік“ та „Довбушева пісня“ — В. Вагтаровича. Всі бурхливими оплесками жадали наддати.

Концерт пройшов блискуче. Ось голоси музичних рецензентів:

Музичний критик із „Дейлі Стар“ А. Брайдел: „Велика схожість голосу Голинського із Карузом була у виборі, героїчній якості та ширині тону. Він є справжнім тенором, що може спікати Вагнера, тож Едвард-Джансон по-

ВІЛЛЯ ЖИНОЧЕ І МУЖЕСЬКЕ поручає
ЛЮДВИК ОЛЯНЧУК
пл. Капітульна 3 побіч катедр.
ПАНЧОХИ — КРАВАТИ — СКАРИНТКИ

ПОМЕР ВАНДЕРВЕЛЬДЕ.

Нині (вчораш) в год. 5.30 рано помер у Брюсселі відомий соціалістичний діяч Вандервельде. Він несподівано захворув у кінці та помер після кількох годин.

Вілла Вандервельде прийшов на світ 1866 р. в Ісселі (передмістя Брюсселі). Він був по дзвіні адвокатом. 1924 р. дістав катедру у брюссельському університеті. Як визначний соціалістичний діяч, був Вандервельде від 1894 р. послом та кілька разів належав до уряду; м. ін. в рр. 1925-7 був міністром закордонних справ. Довгі часи був він головою ІІ. Інтернаціоналу та написав чимало творів з історії соціалізму.

Французька відповідь італійському урядові.

Як подає Агас, Італія дістала французьку ноту з відповіддю на те, що Італія виводила франко-італійський договір з 1935 р.

ФАБРИКА ЛІТАКІВ У ТУНІСІ.

З добре поліформованих кол повідомляють, що міністерство війни проектує будову великої фабрики літаків у південному Тунісі. Ця фабри-

ка забезпечить самовистарчальність французьких колоній під оглядом повітряних зброєнь. Це питання буде вирішене продовж найближчої по-дорожі прем'єра Даладіє до Тунісу.

До Парижа приїхав префект Корсики та ге-неральний резидент Тунісу, щоб приготувати ін-спекцію прем'єра

Перемога Блюма на конгресі соціалістичної партії.

Соціалістичний конгрес у Монруж закін-чився перемогою Блюма; за яким висловилася більшість у голосуванні над резолюцією у справі закордонної політики. Фор, що поста-

вив контрпроект резолюції, залишився у мен-шині. Ухвалена резолюція в гострій формі звернена проти уряду Даладіє.

— О —

Про що говорять Пані.....

...що лише шовковий нудер косметолога д-ра Тушицького містить у собі „Маттін“, витяг з екзотичних світів, що стисло достосований до фізіологічних функцій шкіри, надає навіть знищений перу привабливий вигляд. Вже по одноразовім ужиттю вдовольняємося різни-цею вигляду перу. Дістанете у всіх першорядних перфумеріях і дрогеріях. 30 2754

Японська армія не концентрується на совітському пограниччі.

Японське міністерство війни рішуче заперечує поголоски про концентрацію японських військ на манджурсько-совітському пограниччі.

МАНДЖУРІЯ ФОРТИФІКУЄ СОВІТське ПО-ГРАНИЧЧЯ.

Як подає Агас, представники японського командування та манджурського уряду відбули в Тейкін нараду, на якій рішили продовжувати будову укріплень здовж совітського кордону. Манджурський уряд оголосив комунікат у цій справі.

ЯПОНИ НЕ МАЮТЬ ДОВІРЯ ДО МОСКОВ-СЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ.

Агас довідується зі Шангаю, що москов-ських емігрантів, які перебувають на території Китаю, завітій японськими військами, піддано суворій контролі. Вони мусять мати свідоцтво політичної лояльності від емігрантської ор-ганізації, яку японська влада вважає за протико-муністичну.

В Пекіні арештували японці визначного мо-сковського емігрантського діяча Коновалова,

бувшого дорадника китайського уряду в митних справах.

ПЕРЕД НОВИМ ЯПОНсьКИМ ДЕСАНТОМ У КИТАЮ?

Кодо західного берега півострова Пактоя появилось 130 японських воєнних і транспортових кораблів, які мабуть висадять десант.

БІЛАНС ЯПОНсьКО-КИТАЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

Як подає головна цісарська квартира, доте-пер згинуло 47.133 японців і 823.300 китайців.

Японці заняли 7 цілих провінцій (Чагар, Сі-юан, Гоней, Шантун, Шансі, Кіянсу й Ангусей) та частинно провінції Гонан, Чекіян, Кіянсі та Кван-тун — разом 47% поверхні Китаю з 68 прц. на-селення (170.000.000).

КИТАЙСЬКИЙ УРЯД ШУКАЄ ПІДТРИМКИ В ЄВРОПІ.

Голова центр, політичного комітету куомін-тану Ванчінгсіс виїхав до Європи. Як твердять один китайський часопис, він має відвідати Па-риж, Берлін, Лондон і Рим та шукати дальшої

жизни не так могутньому, якого боялись, ані о-кремим любимим, як радше молодій жінці, що сиділа поруч ексцеленції. Граф попровадив її вперше на місце, яке завдячував своєму високо-му становищу. Бо про це подружжя кружало багато коментарів.

Ніколяо Паганіні грає.

Молода жінка сиділа схилена вперед на по-руччі та прислухувалась із захопленням. За нею віддавав намісник незначними поклонами при-їти, що належали йому та його дружині. То було замкнене тверде лице, що зміло добути те, чо-го хотіло: ніхто не змія з нього читати — і то був шлях його успіхів, що знівів його агонь. З паркетів піднявся новий шум захоплення. При-шла нова мелодія. Вона була ніжна, м'яка, пов-на туги і була, як прибіл, що лопив останній за-порі. Граф нагло затиснув губи. Хвилинку спо-чиня холодної проникливий погляд цікавості на особі скрипача, що в гротесковому пориві схи-лился над скрипкою. Здавалося, що Паганіні об-няв струнку ший скрипки одним гарячим ру-хом, в якому вичерпувалась остання сила. І зно-ву задушила радість. Півмигання опустіло на хвилинку.

Філатетна достойність якогось правдате схи-лилася серед повзоровень до молоді жінки. Гарно оформлена, м'яка голова. Хвилину піані-ше достойний правдате пошук миттю духо дру-гого сусіда.

— Той чоловік грає як Бог! цигикає як чорт!

Намісник відвернувшись, лице, що було жрите якоюсь дивною твердотю.

— Він грає: „Але Марія“, а здається, що хвалить чорта.

Правдате усміхнувся, якби нарошше не дочу-нив гострих слів таї подав на прощання руку. За шумом реверенції затичився лаврі дьомі.

Граф схилився до своєї жінки.

— І що ж — погано так?

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Львів, 27. грудня 1885.

ЗАПОВІТ БЛ. П. СТЕФАНА КАЧАЛИ.

1. Виданництву часопису „Діло“ 500 зр.
2. Руському Товариству Педагогічному у Львові 1000 зр.
3. Товариству Народна Рада у Львові 1000 зр.
4. Товариству Руска Бесіда у Львові на купів-лю площі або на будову будинку для руських товари-стів у Львові, де би знаходилась і сали для руського на-родного театру 5000 зр.
5. Для Тов. „Пресвіт“ у Львові на видання з процентів популярних практичних книжок руських, розписування прейій для авторів і поміч для ви-дання малю Малю Русь 2000 зр.
6. 100 зр. на книжці уділовій у Народній Торгів-лі і на книжці шадничій 1000 зр. на заповню для двох бідних хлопців, які би там хотіли учитися тор-говлі.

УКРАЇНСЬКА ТЕАТРАЛЬНА ГРУПА.

М. П. Старицького по даспті виставах в Орлі за-стигла в Мессену. На першу виставу дали 11. грудня „Пилип Музика“, комедія Янчука, на друга „Наталка Полтавка“ і „Кум мірошник“, на третє нову 5-ак-тову комедію Старицького і Безбожничого „За друга“. Склад труп М. Старицького збільшився значно за-кими артистами з трупи Кропивницького.

поміч для Китаю. Ця поїздка не має ніякого зв'язку з мировими пропозиціями прем'єра Ко-ноє.

ПРЕСТОЛЬНА ПРОМОВА ЯПОНсьКОГО ЦІСАРЯ.

Японський мікадо виголосив престольну промову у вищій палаті з нагоди отворення пар-ламентарної сесії. Він підкреслив, що японські війська заняли великі простори Китаю, але, щоб устійнити новий порядок на Далекому Сході, треба мобілізації народнього духа та всяких ма-теріяльних засобів. Парламент ухвалив проєкт відповіди на промову мікада; ця відповідь під-креслює привязання до цісара та солідарність на-роду у змаганні до стабілізації положення на Далекому Сході.

ЯПОНський НАЛЕТ НА ЧУНКІН.

В понеділок в полудне 30 японських літаків намагалося збомбардувати Чункін. Як твердять китайці, кит. мисливські літаки прогнали ворога.

ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ ВЕРНУВСЯ ДОМІВ.

По 2-місячній побуті в Англії вернувся до Греції король Юрій. На двірні повитала його родина, уряд, духовенство та маси населення.

САНС НЮХТЕРН.

Скрипач.

Цілу годину співала песамовита скрипка. В салі серед духоти ждало в напруженні багато людей. А скрипка грала. Та це не була гра, це було демонічне гудіння, стоїн, радощі, буря, що все з собою хвтає; це була гра, як безастан-ке вітрів отворені рани. А люди вже не чули нічого — тільки дивилися на людину, що грала.

Мов темна тінь стона скрипач на підвищен-ні. А руки, що держала смик, літала над струни: там ухилила, тут потягнула, тут знову кинула а-чорд — і все те творило гру. То була гра й за-гада, що поривала та обезлюднювала людей. Тільки деколи на павзах лускотів, гудів таї шумів людським шир від захоплення. Тоді з жовто-го, покорченого лица над чорним фраком свер-зували пубанку очі, що зничайно без руку були спрямовані на скрипку. Це був погляд присмир-инця звірів і водночас поклін дяки, що творило разом примару. Потім посувався по струнах смик і все забирав у крутіж схвалюваних, при-марних, майже неземних тонів. То було мистец-тво, що стояло по той бік усього мистецтва.

Ніколяо Паганіні грає уже цілу годину. Не було порожнього місця, а за кожне місце плати-ли люди божественні суми. Довге, куде лице скри-пача опановувало іа сцени всю салу, а від його руки літали тон за тоном — гра, що не знала стриму і меж.

Ніколяо Паганіні грає.

В правдій льомі намісника, що досі стояла лорощина, стукнуло крисло. Рідко траплялося, щоб велиможний граф — ексцеленція, мали час на музику й забаву. Коли намісник брав льому, то зивався нехвалюмо, без повзломлення й гахо. Так було все. Сьогодні показався в першій льомі, що належала намісникові. І це звернуло у-вагу. Звернувшись погляди игору до льомі і на злидню помічав схиливця. П погляди зде-

Вона всміхнулася до нього без слова відпо-віді. Намісник випрямився знову.

І знову зивався Паганіні. Його привітали буря оклисів, що далеко перевищили поперед-ню своєю силою. І знову він дихував дерзати-ми, підстрибними поклонами, наче маріонетка Півня скрипку. Поплали тони. І все захопили у свою стихію. Якесь примарне голосення роди-лося під смиком. Вибухало полум'ям і погасало нагло мов над озером блаудний вогонь. Глум і несамовитість наповнили всю гру. Нараз спо-чило око скрипача на одній льомі й ожгло. Музи-ка поплила гарячіш і розплавалася мрякою. І мильдія збилася довкола поруччя льомі, про-ломилася й огорнула все та схилила в обійми по-стать молоді жінки. Око скрипача шукало в гр-і лица. А голосення йшло далі в посястих і глумі. Мистецьке диво викликало в салі напру-гу, що спирала відлх.

Молода жінка опустила на землю хусточку. Граф зігнувся, щоб її підняти. П лице, що чер-воніло полум'ям, акрилося нагло трупачю ба-лотою. Граф схопив ще останній погляд скри-пача, глипнув на свою жінку таї помітив П схи-лювання.

— Що з тобою?

Вона обтерла хусточкою втомлені скрип-

— Не знаю. Але ж той музикант грає несамо-вито.

Намісник випрямився.

— Це певно від духоти в салі та так ожгло.

Вона глянула на нього тривожно.

— Мені справді стало нелюбо. Але жон-уже проминуло.

П погляд спочинув уже суповібно на його обличчі, начеб щось прохолодилося, що трива-ло тільки одну коротку хвилинку.

Гра спалахнула ще раз блаудним вогнем і погасла в довгій, замарній наденції. Скрипка схилила голову в напрямі льомі. І коротко схи-стилася погляди обидвох мужиків.

(Покінувши бачи)

Правнича сторінка.

Зміна карної процедури.

Кодекс карної процедури з 1928 р. і кодекс цивільної процедури з 1930 р. були уже кількакратно ануновелізовані. Місяць тому появилася чергова новела до обох кодексів: до карної і цивільної процедури (Денник Законів ч. 89, поз. 609) й обов'язує вже від 28. листопада ц. р. З найсуттєвішими постановами цієї новелі слід запізнатись, бо вона вводить деякі необхідні реформи нпр. до кодексу карної процедури, але й поважно обмежує вимір справедливості.

1.

ПОШИРЕНА КОМПЕТЕНЦІЯ ГОРОДСЬКИХ СУДІВ У КАРНИХ СПРАВАХ.

І так новела до кодексу карної процедури поширює передовсім компетенцію городських судів у карних справах. Декрет президента передає городським судам провини, що їх розглядав дотепер окружний суд, зі статей: 129, 130, 131, 133 і 200 к. к., себто групу провини проти влади та урядів. Отже до городського суду належатимуть тепер справи за вживання примусу або безправної погрози проти урядовців і приділених їм до допомоги осіб, щоб змусити їх виконати або занехати урядове поладнання справи; напад (нпр. побиття) на урядовців або духовних підчас або з приводу виконання службових обов'язків, свого звання і вірності провини, що її допускаються батьки чи опікуни супроти дітей і недорозуміння осіб, яких покладають на ласку долі. До останньої новелі городські суди розглядали справи за провини, за які закон передбачував кару арешту або в'язниці до двох років чи гринну, або обі ці кари разом, незалежно від додаткових кар (нпр. відбриття громадських, публичних, батьківських прав і т. д.) та забезпечених засобів (замкнення умово недужого у шпиталі для божественних, палаткових п'яниць у лікувальних заведеннях і т. п.).

ПОКРИВДЖЕННЯ, ОБОРОНЦІ ТА ПОВНОВЛАСНИКИ.

Деяку зміну вводить новела до постанов кодексу у справі покривдженого і взагалі сторін та їх заступників. І так покривджена особа проступком, за який притягано до відповідальності з уряду, у справах, що належали до городських судів (нпр. за крадіж, зловживання, обман і т. п., якщо вартість майна не перевищала 1.000 зол.) могла дотепер вносити акт обвинувачення і підтримувати його в суді замість або побіч публичного обвинувача (поліціянта, прокуратора і т. п.). Новела доповнює постанову ст. 67 к. к. про покривдженого. Він матиме право виступати в суді тоді, якщо самостійно вініс акт обвинувачення до суду або перед початком розправи в городському суді заявив, що підтримує акт обвинувачення публичного обвинувача. Далі новела дає змогу покривдженому вносити акт обвинувачення у справах, в яких поліція чи прокуратор неди допити й їх православно припинено, якщо лише докаже, що по припиненні справ виявились нові обставини, що підтримують обвинувачення. Якщо покривджений не наводить ніяких нових обставин або вони не мають значіння чи по їх провіренні не підтверджують обвинувачення — городський суд відмовляється від судової розправи. На таку постанову суду покривджений має змогу внести жалобу до окружного суду, що вирішує її остаточно у складі трьох судів.

Новела постановляє, що підсудний може мати лише трьох оборонців, покривджений може мати лише трьох повновласників.

ПОШИРЕНІ ПРАВА ПРОКУРАТОРА.

Новела зміцнює сильно становище прокуратора. Дотепер поліція, яка переводила ревізію, була обов'язана показати зацікавленій особі судову постанову. В нагалих випадках могла перенести ревізію без судової постанови, але мусіла доручити таку постанову суду до 48-ох годин по ревізії особі, в якій ревізію переведено. На основі новелі поліція зможе тепер переводити ревізії теж з доручення прокуратора з тим, що обов'язана показати особі, в якій переводить ревізію наказ команданта поліції або слово службову легітимізацію. Особа, в якій поліція переводить ревізію без постанови суду і лише з доручення прокуратора, може домагатись, щоб

їй опісля доручено постанову про затвердження ревізії. Шойно на домагання зацікавленої особи новела наказує доручити їй таку постанову про затвердження ревізії до 7-ох днів від оголошення такого домагання. Отже особі, яка не аголосить домагання, щоб їй доручила влада постанову про затвердження ревізії, не доручать такої постанови.

СУД МОЖЕ НЕ ПЕРЕСЛУХУВАТИ СВИДКІВ.

Ще дальшим обмеженням дотеперішніх прав є постановою новелі, що суд не буде переслухувати всіх свідків на розправі, замешкалих за кордоном або навіть замешкалих у краю, якщо вони мають ствердити обставини, що їх підсудний не заперечив у своїх виясненнях, бо може відчитати зізнання таких свідоків.

Підсудний може боронитись зі становищем прокуратора таким чином, що може поставити внесок до двох тижнів від доручення йому акту обвинувачення з проханням покликати згаданих свідків на розправу.

РОЗПРАВА ПРИ ЗАМКНЕНИХ ДВЕРЯХ.

Засаду явності розправ збережено й на далі. Суд обов'язаний вести цілу розправу або її частину при замкнених дверях, якщо явна розправа моглаб образити добрі обичаї, викликати публичний неспокій або виявити обставини, що їх збереження в тайні необхідне з огляду на безпеку держави чи інший важкий публичний інтерес. Крім того новела постановляє, що явна розправа за зневагу буде лише тоді, якщо цього зажадає обвинувач. Дотепер тайні розправи з приватного обвинувачення відбувались лише на згідний внесок обох сторін, себто приватного обвинувача й обвиненого. Відтепер всі розправи за зневагу (зі ст. 255 к. к.) будуть відбуватися завжди при замкнених дверях, хіба, що явної розправи буде домагатись той, хто вносить акт обвинувачення. Однак він рідко мабуть буде користатись з таких прав, бо не хоче, щоб всякі „брудні“ витягали свідки перед публіку на явній розправі. Тепер уже „брукова“ преса не зможе жирувати на наївності читачів усякими „дискантиними“ історіями, що звичайно „вилазили“ при всяких явних розправах за зневагу.

Оголошуючи присуд суд може не подавати мотива присуду у справі, в якій ціла справа відбувалася при замкнених дверях.

ЧИ ПРИСУТНІСТЬ ПІДСУДНОГО НА РОЗПРАВІ НЕОБХІДНА?

Підсудний не мусить бути присутній на розправах: 1) у справах за провини, за які закон передбачує найвищу кару гринни або позбавлення свободи до 2-ох років чи спільно обі ці кари і 2) у справах виміру т. зв. спільної кари. В обох таких справах може суд зажадати, щоб підсудний з'явився на розправу, що зазначає на візванні підсудного до розправи і тоді його прийнятисть на розправі обов'язкова.

ЗАОЧНИЙ ПРИСУД.

Суд може видати заочний присуд, але його мусить доручити підсудному на письмі. Одержавши такий присуд підсудний може внести спротив до 7-ох днів до суду І інстанції проти такого присуду з проханням визначити нову розправу. У спротиві засуджений обов'язаний оправдати свою неприйнятисть та подати мотиви, чому не міг повірити суду про свою неприйнятисть. Однак може теж внести апеляцію проти такого заочного присуду. Заочним присудом суд не може вирішити справи приміщення засудженого в домі принусової праці або в заведенні для неоправданних.

АПЕЛЯЦІЯ І КАСАЦІЯ.

Апеляцію і касацію можна внести шойно тоді, якщо до 7-ох днів від оголошення присуду заповіджено на письмі внесення апеляції, (при заочнім присуді від доручення візниць септенції присуду). Шойно тоді суд обов'язаний написати мотиви до свого присуду, доручити його й оборонцеві засудженого обов'язаний написати і внести до суду апеляцію чи касацію до 7-ох днів від доручення присуду.

КАСАЦІЙНА КАВЦІЯ І ПРАВО УБОГИХ.

До письма з бажанням внести касацію треба тепер додати доказ, що сплачено або внаслідок поштою 1/4 касаційної кавції, без чого суд не приймає заповідження касації. Якщо касації не внесено або суд її не прийняв — з доручення президента суду 1/4 касаційної кавції припадає державному скарбові.

Касаційна кавція сягає 100 зол., якщо справа належала до компетенції городського суду, 300 зол. в інших справах. Касаційної кавції не складають: 1) державні і самоуправні уряди, 2) підсудні арештанти, 3) обанкротовані должники та 4) особи, яким суд признав право убогих.

Право убогих признає суд особі, яка на основі посвідки держ. або самоупр. влади про родинний і матеріальний стан та доходи докаже, що не може заплатити коштів. Дотепер закон вимагав, що право убогих можна признати лише особам зовсім убогим, отже новела ввела доцільну зміну. Якщо Найвищий Суд візьме касацію — касаційна кавція припадає державному скарбові, якщо сторона виграє справу — дістає свої гроші назад. м-р м. х.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК.

У статті 1 п. 2 „Закону відновлення законів“, помилений на „Прогресивній сторінці“ з 14 п. м. (ч. 278) виправлено кілька друкарських помилок. І так помилково вказано, що до групи А належать розпорядки міністерств скарбу та хліборобства господарства простором до 100 га, а має бути: господарства простором до 75 гектарів на території. Ст. Галичини і в розпорядній частині власницького господарства аж до закінченого шляху Ковель-Рівне. Шойно на підставі від цього закінченого шляху до групи А належать розпорядки хліборобства господарства простором до 100 га. На підставі території до групи Б належать господарства простором від 75 до 100 га до 250 га або 1.000 га. Найвищий державний уряд може обмежувати доходи, що посилає з ренти для купівлі земельностей, якщо поміщик з купівлі земельностей посилає на час від дня 28. квітня 1924 р. до 1. липня 1922 р. а на землі від 28. квітня 1924 до 1. липня 1926, не має повільного запису.

Політичні партії — правничими особами.

На своєму останньому засіданні перед Різдвяними Святими в пятницю 23. грудня ц. р. — читавмо у „Прагер Прессе“ з 25. ц. м. (ч. 517) — чеський уряд прийняв розпорядок, що нормує створення та умовини діяльності політичних партій. Розпорядок постановляє, що політична партія може повстати лише за угодою уряду. З цією метою найменше 50 членів-основників мусить внести прохання до міністерства внутрішніх справ, що рішає свободі про створення партії. Своєю угодою на повстання партії оголошує уряд у „Вістнику Законів“ чехо-словацької республіки.

Далі розпорядок вводить нову далекосігаль зміну, постановляючи, що політична партія є правничою особою, яка може набувати права і сама може зобов'язуватись. Політична партія може розвивати свою політичну та організаційну діяльність в рамках законів і організаційного статуту. Назву політичної партії бере закон під

правну охорону так, що ніяка інша політична партія не може виступати під тими самими чи подібними назвами, що зокрема підчас виборів моглиб довести до непорозуміння.

ЧЛЕНАМИ ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ НЕ МОЖУТЬ БУТИ ОСОБИ НИЖЧЕ 21. РОКУ ЖИТТЯ НІ ЧУЖИНЦІ.

Уряд може розв'язати політичну партію, про що оголошує у „Вістнику Законів“ чехо-словацької республіки. Майно розв'язаної партії переходить на власність держави. Виконані розпорядок передбачує кару за порушення його постанов. Згаданий розпорядок обов'язує лише у Чехії, Моравії та Шлезьку. Подібний законопроект пропонує словацький уряд у найбільшому члї словацькому союзові.

Новий розпорядок нормує ознакову діяльність політичних партій в краю так, як цього вимагають інтереси держави у змієнених умовах.

П р и с л а й т е п е р е д п л а т у.

Сторінка без політики.

Промені смерті — штучні лискавки.

Вістки про відкриття „променів смерті“ вертаються в різних формах на шпальти часописів. Ці вістки за кожним разом „нові“, хоч все їх подають у дуже загальній формі, яка нічого не каже. Кілько в таких вістках правди? Як справді стоїть ця справа в порівнянні зі станом нинішньої науки?

Наука про промінювання творить одну з найбільш розбудованих та прослідкованих ділянок фізики. Тому так вістки про відкриття „нових“ променів обчислені здебільша на наявність невіж, що не орієнтуються як слід у постулатах науки.

Промінювання розуміємо сьогодні як явище в незвичайно широкім засягу, яке спирається на електромагнетичних дрюганнях (а різних довжинами хвиль. Отже туди зачисляємо незвичайно короткохвильні промені X і гаму промінетворних перенів, промені світла, що його бачимо, висвітлює радіо хвилі від найкоротших до найдовших. Ціла ця скаля майже в цілості доступна, технічні засоби, що ми їх маємо до диспозиції дають нам змогу витворити в лабораторійних умовах промінювання на різних довжинах хвиль.

Короткохвильне промінювання ультрафіолетного типу та променів X, які мають виразний, іноді вбивчий вплив на живі організми (хочби на дрібноустроєні), не вважаючи на їх відому проникливість, можуть діяти лише на малу відстань, бо його поглинають не лише тверді тіла, але теж і гази, отже й повітря. Спроби збільшити засяг впливу тих променів не дали задовільних вислідів. При цій нагоді слід зга-

дати фантастичний план англійця Матерса, який можна було б зреалізувати, якби короткохвильному промінюванню великої натутти надати велику проникливість. Промені цього роду йонізують повітря, коли проходять через нього, надаючи йому при цьому прикмети електричного проводу. Улаштування, що його проектує Матерс, складається з двох велитесних рефлекторів та генератора струму з високою напругою. Такий прилад дав би змогу викликати громи у відповідній місці неба. Вистачило б лише відповідно скерувати два снопи невидимого світла так, щоб вони перетялися в якомусь місці та одночасно залучили за ними снопами струм із відповідно високою натугою. Та покищо при теперішнім стані науки реалізація того плану стоїть під великим знаком запиту.

Славний знавець сучасної військової техніки проф. Гальден має дуже скептичні погляди на роллю „смертельного“ промінювання як зброї. Правда колись вдалося справді вбити з важким трудом миш на другому кінці лабораторійного стола але згаданий професор готов піти на великий заклад, що воякові з цього боку не грозить ніяка небезпека.

Куди більше даних у війсьній техніці мають промені, що йонізують повітря. Їх можна буде вжити як зброю проти спалиючих димуних і іскрових запалювачів, які як відомо спираються на засади індукційної ціпки. Імовірно Марконі безпосередньо перед смертю дав техніку розв'язку тієї загадки. Таке бодай заявляють італійці.

Показ моди в американських в'язницях.

Окрема комісія, що її вислала була центральна американська влада для прослідження стану в'язниць, зложила недавно звіт, який містить у собі незвичайно оригінальні фрагменти.

Як ствердила згадана комісія, в американських в'язницях панують незвичайно дивні умовини. В жіночих в'язницях процвітає ворожитство: там ворожать із карт, з осадку кави, займаються хіромантиєю. Кожна жінка, що проявляє якісьбудь злібності в тому напрямі має велику симпатію серед співтоваришок, але користується навіть опікою в'язничної влади. Ворожки, кабальники і хіроманти діставали завжди кращі келії та ліпші харчі. Їм дозволяли приймати товаришок та займатися ворожитством.

У багатьох в'язницях улаштовують кінові вистави. Найбільший успіх мають фільми з малою

Шерлі. Зате фільми т. зв. детективні викликають лише погірливу усмішку серед глядачів, які здебільша складаються з людей добре обізнаних із правдивими детективами. В жіночих в'язницях великий успіх мають фільми з життя міліонерів та міліонерок. Жінки дуже сильно обсервують сукні й одяги фільмових зірок.

У деяких в'язницях сидять „пансіонарки“, які мають доволі великі грошові фонди. Вони носять власне, іноді вибагливе білля. В одній із таких в'язниць відбувся справжній показ моди, в якому взяли участь професійні модельки одягнені в сукні та білля з першорядних фірм.

Комісія подала в закінченні свого звіту домагання, щоб теперішній стан деяких американських в'язниць змінили, загострили приписи та придержуватися їх, тому, що в'язниця повинна бути карою, а не нагодою до поневоленого відпочинку в догідних умовах.

Місто — пральня.

У СЛІЗОХ ТА БЕНЗИНІ ВІДНОВЛЯЮТЬСЯ СУКНІ ПАРИСЬКИХ ЕЛЕГАНТОК.

Одним із найбільш дивовижних міст Франції — це Бульон-Білякур. Воно якесь інше від інших міст хоч на перший погляд викликає тільки почуття якоїсь звичайної гідоти. Довгі вулиці, що біжать одна за одною, подібні до себе каліе два близнюки... Ліс високих фабричних коминів і стін брунних, обаблених домів.

ІДУТЬ ВОЗИ БЕЗУПИНУ.

Вулицями ідуть раз-у-раз великі вози та вантажні вата. Вони погинаються під своїм навантаженням, що стирчить високо, впадають із гуркотом до фабричних воріт, щоб за хвилину відхити із них гуркотячи по бруку з новим навантаженням.

Що скривають у собі темні вулиці Бульон-Білякура? Послухаймо інформації в першому-ліпшому з черги фабричному заведенні.

- Що привозять і відвозять на тих автах? — питає одного з робітників, який злізав з машини з возу.
- Білля — пале аконіна відповіли.
- Некаже тут фабрика білля?
- Ні, тут пральня.
- А що роблять ви, інші фабрики в місті?

Вшануйте тих, що піддали себе в жертву нашої Батьківщині!

МІСТО-ПРАЛЬНЯ.

Робітників дивиться майже ненависно на того, хто питається. Видно, що його хвилює таке нещасття.

— Адже я вже сказав. У цілому Бульон і пральня. Це відоме.

Як, стільки пралень в одному місті? Шок вони роблять?

— Тут обирається цілий Париж — паде йому відповідь.

І справді воно так. До Бульон-Білякура ідуть із Парижа великі транспортні брунотого білля. Всі гостиниці й ресторани присилають туди свої простирала та скатерті. Туди приходять у великих скринях найвибагливіше білля париських елеганток.

РОМАНТИЧНА ТРАДИЦІЯ.

Декого може і здивує, чому саме сюди шлють парижани своє білля, хоч могли би слати до інших міст, хоч могли би приняти зовсім добре поладжувати в Парижі. Та коли англійці можуть мати свої традиційні являчки, чому ж це 100-тисячне французьке місто не може мати своєї традиції — традиції своєї професії.

До 1717 р. Бульон називалося Мені де Сен-Кло. або Месонес пре де Сен-Кло. І саме тому Сен-Кло нинішня столиця прачок заванує свій розвиток та своє сучасне життя.

Чарівне, прикрашене в паркову зелені Сен-Кло було одним із найбільш улюблених відпочинкових місць французьких королів. Разом із королями приїздив туди королівський двір. Корольова пані двору, дворяни та біжні „маленькі Поппадур“.

Напроти королівських віль лежало тихе сільце серед лук та лісів. З того села Сен-Кло брало для себе збіжжя, сіно та ярилу. І там пліла, ще тоді чиста і срібна Сена. В її водах селянки прали білля панів двору та королів. Таким чином прийнявся звичай, що найкращі прачки саме в селі коло Сен-Кло.

Минуло королівство, проминуло царство і прийшла згодом республіка. Лісне село замикалося в містечко і пішло в місто великим меканом пралень.

МУЖЧИНИ.

Велика галля, в якій збирають білля стирати білля. Жінки розділюють його на сорти. Ам в галлях, в яких відбувається прання нема вже майже жінок. Там прача дуже важка й багато жінок уже її сьогодні не витримують. Величезні казани, уставлені рядами, киплять мильною парою. За ними йдуть ряди великих полосканок.

При великих казанах працюють мужики. В парі, скупані власним потом вони регулюють рух величезних машин.

Та в ніжні матеріали, мережки, кружалу, продуви, прозорі жіночі сукні, яких не можна акидати в масу, що її пожирають великі казани з водою. Такі речі перуть бензиною.

ГАЛЯ ПЛАЧУ.

Галля, в якій відбувається прання бензину, має багатомовну назву „галля плачу“. Вона просіє бензиною лавлять горло, витиснуть слези на очі. В одних волі викликають ексцентричне хлипання, на інших впливають наче алкоголь і впливають. Такі „плівиці“ вибухнуть раз-у-раз голосним сміхом.

У пралі панує безупинний поспіх. Аж стільки вибагливих ганчірок мусить муркати на відповідну годину до Парижа, бо на них ждуть нетерпеливо пані...

Машини нікого не звільняють від праці. Цілий ряд прасувачок, похилених під певним нахилом над столом прасує білі скатерті та шматки.

Шезли давні прачки знід Сен-Кло, які вкопували на свіжій повітрі, в чистій воді світлими руками свою працю. Вони мали рухливі личка, здорові легені, що відхували в себе тепліше повітря лісів.

Сьогодні на їх місця прийшли виснажені жінки, з хворими та залупленими горлами, хорі від неравної праці в задурманій, яким отруйним повітрі фабричних галль, серед руху машин.

Нешасні модерні наслідники щасливих королівських прачок.

Детельний урядовець.

У сьогоднішніх важких часах, коли важко за добрі заробітки, кожний намагаться побільшити свої приходи різними способами, хоч не все чесним.

Американські часописи подають дуже цікавий спосіб, яким один детельний американський урядовець зумів побільшити свої скромні заробітки.

Той урядовець, на прізвище Джеймс Реслі використав пристрась своїх співтоваришів бюрократів до азарту. Реслі мав 15 дол. тижневої платні і кожного тижня він пускав свою платню в лотерію. Лоси продавав Реслі по 25 центів одиначе продавав їх 100 штук, бо у фірмі, в якій він працював, було поперек 100 урядовців. Таким чином замість 15 доларів тижнево, він становив 25 дол.

Чистий інтерес, без ніякого „труду“ з великим ризиком.

Фабрика на рейках.

У Швейцарії почали будувати нову фабрику літаків. Найоригінальніше буде те, що фабрику цієї фабрики не буде спорудити на фундаментах у землі, ані на залізних пілох, що її стане фундаментом фабрики, буде укладено в широкій ситківковий тунелі, при чому в тунелі будуть стелені рейки, по яких зможуть ходити вагони. На авіапарк потреби фабрики так само будувати на рейках. Іх можна буде пересунути з місця: їх можна буде вивести з фабрики на рейках, аби забезпечити фабрику перед авіаційними військами. Буде це першим штурмом до будівництва експерименту.

„Страгани академічне“.

ПІД УВАГУ УКРАЇНСЬКИХ БЕЗРОБІТНИХ МОЛОДІ.

Перед двома тижнями появилася на львівському ринку більша кількість страганів і за ними в ролі купців польська академічна мо-
лодь. З лат. святами ці страгани пощезали. Це перший погляд дрібне, незамітне в буденно-
му житті явище має свою вимову і нас воно
на сучасний момент обходить. Нам треба тут
звернути увагу на такі моменти:

1) Як там спонуки цього явища не булиб,
треба підкреслити, що польська студ. мо-
лодь відкинула фальшивий стил, начебто куп-
ити при страгані було негідним освіченої лю-
дини.

2) Польські студенти мали капітал на за-
везення страганового капіталу.

Ці два моменти головню впадають покищо
в очі. Бо чи та польська молодь насправду по-
важно трактує свою роллю страганярів, це нас
менше обходить. Важне тепер те, що
польська молодь починає працю найперше від
своїх інтересів, які можуть купця виробити, не
зважаючи йому карку і приспосібити до тор-
гів на більшу скалю.

Беручи два агорі наведені моменти під у-
вагу, думаймо тепер про нас.

Очевидно, на перший погляд можемо
ствердити, що тим страгановим явищем поля-
ти не відкривають нам Америки, бо наші мо-
лоді піоніри купецтва, що рекрутуються в
близькості з інтелігентної молоді, зачали це
робити вже тому кілька років. Але всеж можна
звважати, що у нас не загинув ще старий
стиль, він тут і там покутує і родить від-
разу до купецтва на страгані, бо на високий
які ще держить перед очима нашої молоді у-
чилищу посаду, канцелярію, бюро і т. п. і як
якого нема, то це називається, що є безробіт-
ні, звідси й огірчення, зневіра, повний песи-
зм.

Говорить ви неодному абсолювентові гім-
назії чи високошкілникові: „Маєте трохи го-
ляки, йдіть на страган! Не починайте великого
інтересу, бо то не кожний без підготовки по-
трапить — а там виробитеся.“ На цю пропози-
цію почуєте щонайменше здивування, побачи-
те якийсь ніяковий вираз лица, мовляв, як то
м низько вашого співрозмовця цінуйте, як
можна... і т. д.

Недавно одна інтелігентна й рухлива пан-
на, тепер без посади, стопа життя: на денний
прожиток 50 сотників, каже мені: „Пан сто зо-
лотих за вироблення посади в бюрі. (Має ще

400 зол. з добрих часів у Промбанку, з яких
тепер черпає). Кажу до неї: Слухайте! Ви рух-
лива, інтелігентна людина, якби ви заложили
страган, або взяли собі якийсь скромний кіоск,
насправду торгувалиб добре і згодом отворите
крамницю. — „Щось такжє“ — дїстаю відпо-
відь: „хочби я вмерла, на це не піду; як не зна-
йду посади, то піду в монастир“. Ця панна
прийме бюрову посаду за 30 зол. місячно і бу-
де сидіти, не жити; а як і такої не буде, то
бачу, як дївчина аналізувала себе і вдала чер-
нечу рясу.

Отже закорінені ще з часів австрійського
бюрократичного світа критерії життя. І цей
світогляд ще покутує, на жаль, серед безлічі
нашої молоді.

Не розігналися ми ще брати життя за чу-
ба, йти на кожну позицію і там творити життя,
мати ту гордість, що на кожному відтинку
життя є нас повно, та що там, де стоїмо, якщо
міцно стоїмо і робимо позитивну роботу, ми є
співтворцями нашої спільної долі.

Але відвертаю другу сторінку медалі, яка
каже, що поза тими всіми, що можуть зачина-
ти від страганових інтересів, бо мають на це
потрібну готівку, є в нас цілі загони таких мо-
лодих людей нової доби, що розуміють життя
правильно, людей творчих, готових йти зараз
до такої праці і бути піонірами, відержати
всюку невідугу. Однак ті люди не мають аб-
солютно з чим зачати, їх не стати навіть на 200
— 300 зол.

Трудно думати, щоб польські студенти ма-
ли по кілька зайвих сотчик власних грошей на
отворення страганових інтересів. Очевидно —
хтось у поляків подумав про це і з різних мо-
тивів знайшлися фонди, чи субвенції, чи деше-
вий кредит.

Всі ми знаємо, що нашим піонірам на цю-
му полі не треба субвенцій, не треба даровизн
— треба лиш дешевого кредиту. І хтось
сидить у нас про цю справу подумати.

„Страгани академічне“ — нехай тільки
підчас свят — кажуть, що працю в цьому на-
прямі треба приспівити й увагу на цей бік
справи загострити.

Отже знищити рештки бюрократичного
старого світогляду і ті, що мають з чим, нехай
зачинають від страганів, чи кіосків, а для тих,
які мають лиш вартісну потенціальну енергію
як закладовий капітал — зорганізувати деше-
вий, безвідсотковий кредит. С. Масний.

—о—

Фенцик вибирається до Америки.

Як інформують із Мукачева, у москво-
філському таборі на землях, прилучених до
Мадярищини прийшло до поважних непорозу-
мів на такі різноманітні погляди на політичну так-

тику. Фенцик виступив на зборах своїх одно-
думців, розпрощався з ними та заявив, що їде
до Америки шукати забезпечення існування.

—о—

25.000 утікачів з Палестини в Ливанії.

Як подає видія безпеки ливанського уряду,
в Ливані є тепер 25.000 утікачів з Палестини. Є
в частинно особи, зацікажені в революційно-

му русі, частинно прихильники поміркованих
партій, що втікали перед мстю повстанців.

—о—

З польської преси.

Старе вино у старих бочках.

СТ. ГЛОМБІНСЬКИЙ ВІРНИЙ СОБІ.

У зв'язку з заявами компетентних офіці-
альних і озонівських код, що головне завдан-
ня міжнародного союзу ухвалити нову виборчу
організацію, у „Слові Народові“ з 27. ц. м. по-
явилася на цю тему стаття проф. Ст. Гломбін-
ського. Старий провідник євдеків висловлює
домогання, щоби зміна соймової виборчої ор-
ганізації була узгоджена з буквою та засадами
конституції, зокрема з П. 23, артикулом, в яко-
му кажеться, що виборча організація має також
означити категорії осіб, позбавлених права
вибирання і вибиральності через недостачу
моральних та умовних прикмет“. Ця стаття ко-
нституції має, на думку проф. Гломбінського,
звертатися до наших політичних відносин —
націоналістичних меншин, а якими зроблено сумні
досіди“. Досіди „меншинного кода“, на яко-
му виділи так славно зміють ідлити, проф.
Гломбінський конфронтує з 5, 6 і 7 арт. консти-
туції („громадяни мають бути вірними державі“
і совісно сповинати наклади на них обов'яз-
ки“, „межею свободи громадян є загальне доб-

ро“, „вартістю зусилля і заслуг громадянства в
користь загального добра відміряють його у-
правління до впливу на прикладні справи“, з
людьми, партійними угрупованнями й цілими
суспільностями, які вже зі своєї натури і з на-
тури політичних програм — згідно з олівією
проф. Гломбінського — „не є вірні Річпоспо-
литій“. Першими з них, рече проф. Гломбін-
ський, це — українці:

„Коли йде про т. зв. (і Ред.) українців
або явних сепаратистів, то виявляється це
прикладно на іскравій розбіжності політи-
чних їхніх провідників та органів у справі
Закарпатської Русі у відношенні до полі-
тики польської держави...“

„Таким меншинам та угрупованням
треба вже на основі обов'язуючої квітневої
конституції земкнути аступ до політичних
прав у Польщі, а справою реформи самої
конституції або інших постанов буде авес-
ти дальші обмеження їхньої свободи, якої
„межею є загальне добро“.

Крем
«Гігієна»
в. ПАЛЬЦЕРСЬКОГО
успіває развально
БЕСКІННИХ ПАМ'ЯТІ Т. П.

Крем Halina № 2
(літостійка)
плекає черу,
хорошить перед
зморщинами
і їх усуває.

На думку євдецького провідника зміна ви-
борчої організації малаб у головному звестити
до вислімінування українців (і живих) з поль-
ського союму, а цей вже чисто польський сойм
мав би тоді взятись до реформи конституції,
щоби ввести дальші обмеження громадянської
свободи несподобків. Кінчає свою думку п. Глом-
бінський висновком, що держава може рахува-
тися тільки з елементами „вірними й патріотич-
ними“.

Це класична стаття для характеристик
старо-євдецької політичної ментальності, ста-
ро-євдецького політичного розуму. Стаття, яка
ортодоксально тримається тези „панства наро-
дового“ у границях з близько 40 відс. несподоб-
ків. Віра пп. Гломбінських, що негацією усіх
несподобків можна дійсно створити „панство
народове“, оскріпити та атримати державу —
подиву гімна. Але не є подиву гідний „розум“,
який ту віру підтримує у політичних доктри-
нах і програмах.

Страшні катастрофи.

85 УБИТИХ У РУМУНІ.

Агенція Радор повідомляє, що вночі з 24.
на 25. ц. м. зустрілися два особові поїзди між
станціями Фрекатель та Етуля на шляху Галац—
Басарабська. Два локомотиви і 7 вагонів зов-
сім знищені. Устійнено, що в катастрофі згину-
ло 85 осіб, а 320 є ранених. Причиною ката-
строфи було погане настанлення рейок. На міс-
це катастрофи виїхали два рятункові поїзди з
лікарями, лікарствами і санітарними вагонами.
Більшість ранених приміщено у шпиталях Ба-
сарабі.

До другої залізничної катастрофи дійшло
на шляху Чернівці—Нова Сулиця недалеко ста-
ції Маматига, де відорвалися від поїзду два
вантажні вагони і зустрілися з моторовим по-
їздом. Моторовий поїзд згинув, 12 подорож-
них важко ранених.

СМЕРТЬ 263-ОХ ОСІБ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

7 Злучених Державках згинуло підчас Різ-
двяних Свят 263 особи, здебільша в самоходо-
вих катастрофах.

КАТАСТРОФАЛЬНИЙ ВИБУХ У РЕСТОРАНІ.

В малім ресторані при вул. Баннер в Аль-
жирі згинула одна особа від катастрофального
вибуху, а 20 осіб важко ранених. Вибух був та-
кий сильний, що в усіх сусідніх домах повилі-
тали вікна, а на поверхні вулиці перед ресто-
раном повстала глибока заглибина. Спершу
здогадувалися, що причиною вибуху було не
ушкодження газовой рури, лише поргнізова-
ний замак.

СМЕРТЬ 11 ОСІБ ПІДЧАС ПОЖЕЖ.

Підчас пожеж, що вибухли на Різдвяні Свя-
та в Англії, згинуло 11 осіб, а кільканадцять осіб
було важко ранених.

АВТОБУСОВА І ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА.

В суботу 24. ц. м. міський автобус наїхав у
Гдині на гурток людей, які стояли біля автобу-
сової зупинки. В катастрофі було 5 осіб важко
ранених, а яких одна померла у шпиталі.

В Семігородщині впаз військовий літак.
Летун та обсерватор згинули в катастрофі.

БУКАРЕШТ. В залізничній катастрофі біля
Галацу згинуло по останнім донесенням 93 о-
соби.

ТУРЕЦЬКА МІСІЯ ІДЕ ДО БЕРЛІНА.

СТАМБУЛ. До Берліна виїхала турецька мі-
сія з віце-міністром закордонних справ на чолі,
щоб підписати договір у справі 150-мільйонного
кредиту, який Німеччина признала Туреччині на
розбудову промислу.

—о—

ВЕЛИКІ СНІГИ НА КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

ХУСТ. На Карпатській Україні впаз вели-
кий сніг, місяцями до півтора метра височини.
Тому, що температура дуже холодна і сніги за-
мерзають, тепер дуже легко спускати зрубани
дерева з гір на долини по ліді. Це значно зпо-
вільшує працю та транспорт.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Середа 28. XII. год. 7.30 веч. виступ Міри Зімінської і Енгена Бодо.

Четвер 29. XII. год. 7.30 веч. „Закохані королева“.

П'ятниця 30. XII. год. 7.30 веч. „Дев'ять брехні“.

Театр Річкордностей.

Середа 28. XII. год. 7.30 „Пан Лямберт“.

Четвер 29. XII. год. 4. полов. „Польський Вифорем“.

П'ятниця 30. XII. год. 7.30 веч. „Пан Лямберт“.

Український Театр ім. І. Котляревського.

САНБІР: 28. XII. Орфей у пеклі.

СТАРІЙ САНБІР:

29. XII. Маруся Богуславка.

30. XII. Карка з Льодом.

31. XII. Найвищий чоловік.

1. I. Орфей у пеклі.

САНБІР:

2. I. Пригода з Черчі.

3. I. Карка з Льодом.

3. Смерть на театрі до Дрогобича.

КІНА.

АПОЛЛЬО: „Сигнали“.

АТЛАНТИК: „Медовий місяць“ із Франціскою Галь.

БАЛТИК: „Пані Валентина“.

ВАНДА: „Жінки над пропастю“, „Фан-кер 4. 15“.

ГРАЖДИНА: „Робін Гуд“.

ЕВРОПА: „Невичнє серце“.

ЕМІР: „Любов і Гарді як „Альсей-скаї осли“.

КАСІНО: Норма Шівер як „Марія Ан-тоанета“.

КОПЕРНИК: „Смуглик“.

МАРУСЕНЬКА: „Остання бригада“.

МЕТРО: „Пан Твардовський“ і дода-ток „Захароване королівство“.

МІРАЖ: „Гайди“ з Шерлі Темпл.

МУЗА: „Золотова голова“.

НАКС: „Королева передмістя“, „Алі-баба і 40 розбійників“.

ПАЛАС: „Вілий метелик“ із Сонєю Гей.

РАЙ: „Павел і Гавел“.

РІЯЛЬТО: „Марко Польо“.

РОКСІ: „Професор Вонтур“.

СВІТ: „Пішкве золоті“, „Моє щастя“ (Век Джіні).

СВЯТОВІД: „Циганські романси“.

СТИЛЕВ: „Для тебе сінґоріто“ і ре-віз а Фалішескім і Волінескім.

ТОН: „У Давидовій в'язниці“ та до-датки.

УТІХА: „Потвора“ і ревіз.

ХІМЕРА: „Три гілти“ (Ломпачі-калґубуґуґу).

ФОТОПЛАСТИКОН:

(із Маріанька)

„Мексик, Флорида“.

ФОТОПЛАСТИКОН „СВЯТОВІД“:

(вул. Коперника ч. 11 дім Ф-и Кайм і Син)

„Палестина: Єрусалим, Тель-Авів, Га-йфа, Тиверіяда, Вейфесм“.

ЛВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 28. грудня 1938.

7.00 Ранній дзвінок, 7.15 Музика з пл., 8.00 Добрий день наймилішим: „Як не було під ханською“, пісеньки та мелодії для дітей, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева ауд., 14.00 Симф. музика з пл., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Хлобо-робська бірка, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Концерт, соло-муз. ауд. для ді-тей, 15.30 Орх. 16.00 Полудневий дзві-нок, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Ді-ти і школа, 16.35 Камер. концерт, 17.00 Ві-дальний відпочинок, 17.15 Музика з пл., 17.45 Діам. фрагмент, 18.00 Віснучі вістки з міста та провінції, 18.05 Аудіо для сімейних дітей, 18.30 Аудіо про мову, 18.40 Дискутуємо, 19.00 Розр. концерт, орх., скрипка, сопі, 20.40 Веч. дзвінок, ме-теор. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Шопенівський концерт, 21.40 Музи-ка з пл., 22.00 Спортівні вістки, 22.05 Танк. музика, орх., форт., гармоніза, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення аудіопі.

Четвер, 29. грудня 1938.

7.00 Ранній дзвінок, 7.15 Пл., 8.00 Популярна музика з пл., 8.50 Ранній вістки, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. ауд., 14.00 Концерт баянів, 14.45 Госп. вістки, 14.50 Хлоб. бірка, 14.55 Програма на за-втра, 15.00 Віпрі різних частин світа, гу-тірка для молоді, 11.11 Казочки та ра-

ГАРНІ ДАРУНКИ на ялинку найдешевше

Кольонські води, перфуми, розчісочки, пудринки і Французька біжу-терія. — Перфумерія С. ФЕДЕРА: Сикстуська 2, філії: Копер-ника 15а, Галицька 16.

ди: Свят. гостиня, 11.30 Діти орх., 16.00 Полудневий дзвінок, 16.05 Госп. віст-ки, 16.20 Орх. реєстра, 17.00 Із парись-ких спогадів про Хелмського, 17.15 Муж. хор, 17.35 Колади на сміх, квар-тет, 17.50 Що два 1938 рік, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для се-ла: Торгові та різницькі ослати, Колади у вч. хор, 18.30 Життєписи інструмен-тів: „Мідь, що грає“, 19.00 Розр. кон-церт: орх., пісеньки, два форт., 20.35 Веч. дзвінок, комунікат, спорт, програма на завтра, 21.00 „Благовіщення“ фразг. із драми Поля Кальдеса, 21.30 Радянські пісні П. Корнеліуса: тенор, форт., 21.45 „Циньон“ говорена повість, 22.00 Льо-кальмі спорт, вістки, 22.05 Польща в ні-мецькій давній і нинішній оцінці, 22.30 Орх., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення аудіопі.

П'ятниця, 30. грудня 1938.

7.00 Ранній дзвінок, 7.15 Музика з пл., 8.00 Година господи, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева ауд., 14.00 Інформацій-на газетка в українській мові, 14.10 Му-зика з пл., 14.30 Віснучі з літератури, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Хлобо-робська бірка, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Істор. загадка для молоді, 15.20 Спортівні порадки, 15.30 Орх., 16.00 Полудневий дзвінок, 16.05 Господар-ські вістки, 16.20 Гутірка з хором, 16.35 Пісні, мецесопран у супр. форт., 16.55 Зима, гутірка, 17.10 Р. Штраус: Форт. квартет д-моль оп. 15, 17.45 Рік 1938, 17.55 Концерт солістів: сопран, форт., 18.30 Легенда, 19.10 Огляд пісеньок із 1938 ро-ку, легка муз. ауд., орх., сол., 20.35 Веч. дзвінок, метеор. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Циньон“ говорена по-вість, 21.15 Симф. концерт, орх., форт., 22.30 Відпочинок Шопенівського, 22.45 Му-зика з пл., 22.55 Інформ. ауд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 28. грудня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Світ на сир. і форт. а-моль Регера, 18.00 Розр. музика, 20.10 Опереткові мелодії, 21.00 Орх. кон-церт, форт. Раваль Козальська, БІЛГО-РОД 20.00 Гумор, 21.00 Нар. пісні, 22.15 Скрипка, БУДАПЕШТ 12.10 18.20 Циг. музика, 19.25 Орх., 20.30 21.00 Концерт оп. орх., БРЮСЕЛЯ ФР. 21.00 22.00 „Король перку“ оп. Алявіса, ВІДЕНЬ 12.00 Орх., 16.00 „Кана повітряний“ веселе попо-лудне, 18.20 Веселі пісні, мелодії, 19.15 19.15 Танк. музика, 21.00 Нова австр. му-зика, 22.30 Орх., сол., ДАВІШЛЯНД-ДЕР 18.00 Пісні, баллади, 20.10 21.00 „Джазі Скікі“ оп. Пучіні, 22.50 Пре-людія та fuga г-дур і Тоната д-моль Ва-ха, ЛЯПЦІГ 15.30 Для дітей, 20.10 21.00 Твори Вагнера і Верді, ЛЯПЦІГ 18.30 Пісні, 18.50 Популярні мелодії, МІЛЯНО 17.15 Муз. ауд. Вольф-Ферарі, 19.30 Орх., 21.00 22.00 23.00 „Діфне“ оп. Музе, ПРА-ГА 15.15 16.10 Орх., 18.20 Легка музика, 21.10 Концерт, РАДІО ПАРИ 18.05 Легка музика, 19.15 Скрипка, 21.15 Віол., 21.30 Ля Фонтанові казки, 22.00 Кабарет, РІМ 17.15 Скрипка, 19.30 Орх., 21.00 22.00 Сик-фон. концерт.

Четвер, 29. грудня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Розр. мелодії, 17.00 Пі-сні, 18.00 19.00 Розр. концерт, 20.10 21.00 Річний музичний перегляд, муз. ауд., ВІНГОРОД 18.00 Веч. концерт, 20.00 21.30 Сопі, реєстра, БУДАПЕШТ 12.10 Віол., 17.30 18.00 (після комунікату) Кон-церт, 22.00 Циг. музика, ВЕЖА АФІЛІЯ 21.30 22.00 23.00 „Навіна“ ком. оп. Гапа, ВІДЕНЬ 18.20 Іт. музика, 18.00 17.10 20.10 21.00 Розр. концерт, 18.00 Твори на віол. і кларесні, ДАВІШЛЯНД-ДЕР 20.10 21.00 Симф. концерт, 22.30 Сопіта г-моль на віол. і форт. Байліна, ДРОВІТІЧ 21.00 „Містралі з Контосі“ музичська ревіз, БЕРЛІН 14.10 Легка музика, 15.15 Нар. мелодії, 20.10 Нар. пісні, ЛЬОНДОН РЕДЖ 18.00 Для дітей, 19.00 Орх., сол., МІЛЯНО 21.00 22.00 Симф. концерт під дир. Ігора Стравінського, ПРАГА 15.15 Числа класична музика, 17.40 Гондольні ослати на обоі і форт., 19.25 Салон. квартет, 21.00 Оп. музика, РАДІО ПАРИ 18.05 Камер. музика, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт, РАДІО РОМА-

НІЯ 18.17 Пісеньки вулиці, 19.40 Світ, реєстра, РІМ 19.20 Орх., 21.00 22.00 23.00 „Ля філія дель ре“ ком. оп. Лозадія, СТОКГОЛЬМ 20.00 Симфонія ч. 2, Сібе-ліуса.

П'ятниця, 30. грудня 1938.

БЕРЛІН 19.00 Казетет, 19.45 Веч. го-мш, 20.10 21.00 „Дар неба“ комедія Лян-ге, БУДАПЕШТ 13.30 20.30 21.00 Орх., 18.30 Форт., 11.20 Хор, 22.45 Циг. музика, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, 20.10 Ве-чір у давньому Відні, 20.55 Ораторія Ні-колія, 22.30 Музика, ДАВІШЛЯНД-ЗЕНДЕР 18.00 Розр. музика, 18.45 Сопі на трактівном, 22.30 Тріо 6-дур Моцар-та, КЕНІГСБЕРГ 18.15 Орх. музика, піс-ні, ЛПОН 21.30 22.00 23.00 „Рамучіо“ муз. ком. Ляльо, ЛЬОНДОН РЕДЖ 19.00 „Містралі з Контосі“ музичська ревіз, 21.00 Орх., сопі, МІЛЯНО 17.00 18.00 Форт. реєстра, Кд. Аро, 20.30 Популярна музи-ка, 21.00 22.00 22.45 Розр. і танк. музика, ПРАГА 16.35 Квартет п-дур Двомака, 18.15 Орх., 20.30 Сербська ес-дур Суга, 21.10 Філія. концерт, РАДІО ПАРИ 18.05 19.15 Камер. муз., 21.15 Форт., РІМ 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 22.00 Оперетка, СТОКГОЛЬМ 17.05 Нар. мелодії, 18.00 19.00 Популярна музика, 21.15 Скрипка, форт.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, для 27. грудня 1939
1 кг. масла десерт. блок. без оп. 3.05 зод
1 кг. масла бочков. вкл. з оп. 3.10 зод
молоко 17—18 сот
1 кг. верш 175—1.90 зод
Тенденція на масло та молоко зниж-кова, на яйця здержана.

КУПО — ПРОДАЖ

ВОВНЯНІ БОНЖУРКИ теплі, вибагливі 9.80, 10.80, 11.80, 14.90, фланелові жіночі піжами 9.80, 10.80, 11.80, вовняні шиф-рони 9.80, 11.80, Фабрика білиз „Астра“, Львів, Сикстуська 2 2299 3-3

ВСІЯНІ КРАВЕЦЬКІ ПРИБОРИ, ГУ-ДЗИКИ, МАРЕН ЦУКЕР, КАЗИМИРІВ-СЬКА 28. 2998 3-11

ЯКЩО ГУМОВИЙ ПОЯС „ЛЯСТЕНС“, ТО ТІЛЬКИ У ВІДОМІЙ САЛОНІ КОР-СЕТІВ ПІЗЕНА, ЛВІВ, ЯГАЙЛОНСЬКА 4. На час інвентарної продажі 10% опу-сту. 3041 1-3

НАУКА

ВПИСИ на підрічний курс крою і шиття, домашнього господарства, біліярета, ручні роботи. Річночасно тримісячний курс кравецтва. Оплата знижена. Пісар-ська, Сталіна 8, біля Хоруншини. 2993 6-10

МЕШКАННЯ

ОСІБНУ комфортабельну кімнату, адекватна о-колиця, ванній замоченому, солісному радіо електрич. Телефон: 285-24. 3045

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, че-ресні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконання відоме УНР. ОРТОПЕ-ДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2741 12-9

ПЕЧАТКИ кам'янові та металеві для па-рохіальних урядів, читальні, коопера-тив та ін. виконує найдешевше Мако Галлерман, Львів, Сикстуська 19, теле-фон 215-08. 2919 6-10

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ, Львів, пл. Марі-анська 5. направляє різного роду годин-ники, прецизійно, солідно і дешево. 2964 1-15

ВЗУТТЯ — найкращий дарунок на яли-ну з магазину Я. Штраусер (передши Крах) Галицька 15 (подаїра). 3000 1-10

ОГОЛОШЕННЯ

ДО РІЗДВЯНОГО ПЕЧИВА

порошок до печива „Бакін“, цукор „Vanillin“ і оліяки

dra OETKERA

НАЙДЕШЕВШЕ ДЖЕРЕЛО ЗАКУПУ порцелини, фаянсів, сил та елек-тричних ламп у відомій фірмі

ЛЯНДАВ

тільки ВУЛ. БОЖНИЧА 12. 2963 1-4

фортепіяни, піяніно

першорядних марок нем і оказійні.

Догідні кредитні умови.

Новацький

Львів, Пілсудського 17.

Тел. 235-21.

И. Шрайбер

Львів, Гетьманська 8.

Рік осн. 1904. Тел. 213-85

НОВОЧАСНА ВИРІБНА КОРСЕТІВ

відзначена медаллю і золотим хрестом у Парижі поручає по фабричних цінах: КОРСЕТІ, КОРСЕТІ, НАГРУДНИК, ЧЕРЕВНІ ПОЯСИ, ГУМОВІ ПАНЧОХИ. 2940 3-3

Прикраси на ялинку

поручає

ВАШЕ ОЧКО

ГАЛИЦЬКА І (РІГ РІНКУ).

ГУРТ І ДЕТАЛЬ.

1-10 3041

Приписові почтові друки і книжки до вжитку 43-сописів

якщо хочете відзначити присутство-ва можна купити в Адміністрації „Діло“ Львів, Рінок 10. Для провади явля-мо за підписом.

Ціна друку

Zawiadomienie wysyłkowe

1 ар. 8 сот

Gazetowa książka nadawcza

опрацьована (120 картки) зод 2.00

опрацьована (120 картки) зод 2.50

Książka rozsyłkowa

на 480 порт. уряди зод 2.00

на 900 порт. уряди зод 2.50